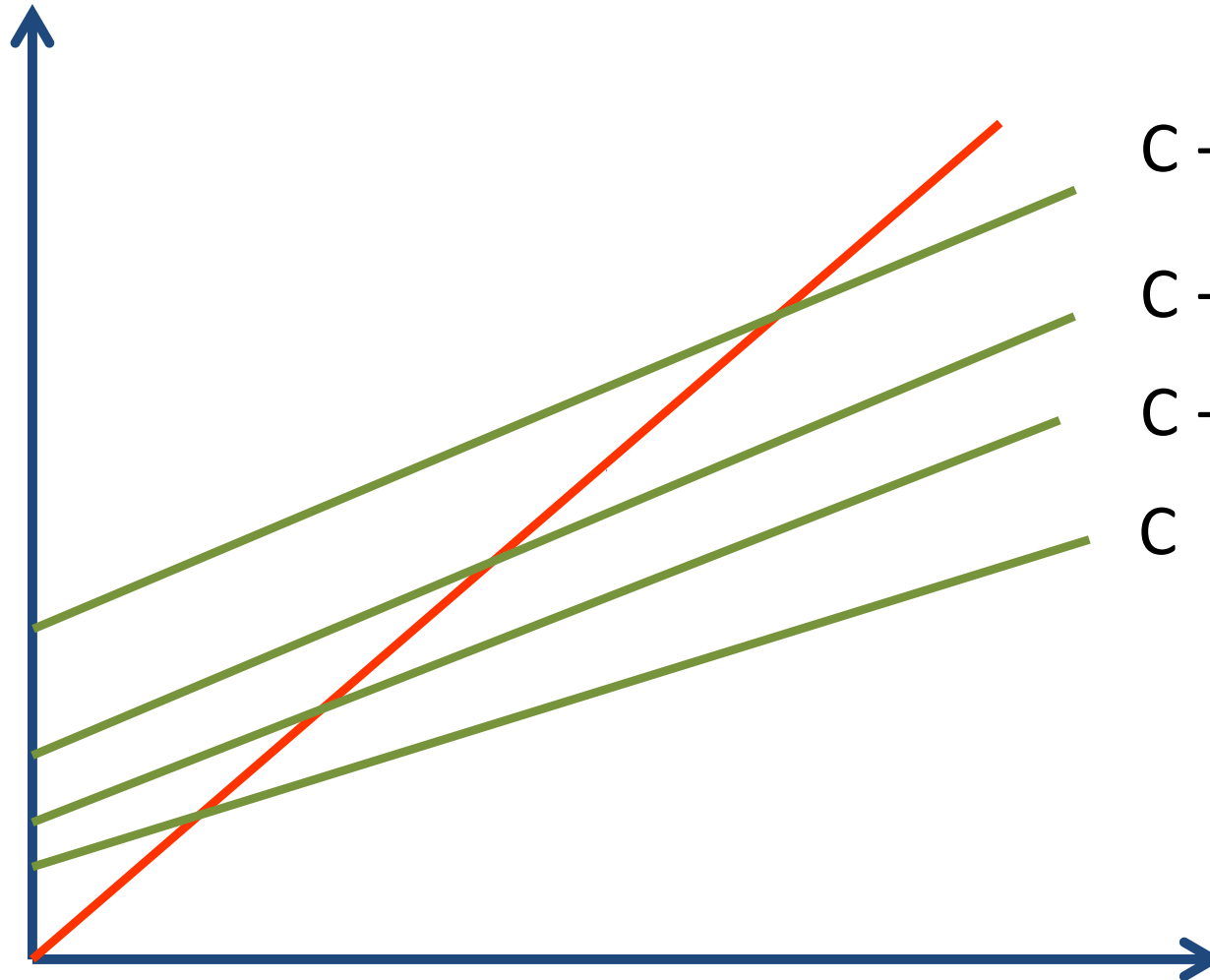

รายได้ประชาชาติ

รายจ่ายรวมทั้งประเทศ

$$C + I + G + (X - M)$$

$$C + I + G$$

$$C + I$$

$$C$$

0

รายได้ประชาชาติ

นโยบายการคลัง (Fiscal Policy)

การคลัง คือ

รายรับและรายจ่ายของรัฐบาล

→ ขอบตัว, งบตัว

นโยบายการคลัง (Fiscal Policy) คือ

นโยบายของรัฐบาลที่ใช้รายรับ และรายจ่ายเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการทำ
ให้บรรลุเป้าหมายเศรษฐกิจตามที่รัฐบาลวางไว้

* หรืออีกนัยหนึ่ง คือ การจัดทำงบประมาณให้เป็นไปแบบ “สมดุล” หรือ
“เกินดุล” หรือ “ขาดดุล” เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรายได้ประชาชาติ หรือ
ความต้องการใช้จ่ายมวลรวมให้เพิ่มขึ้นหรือลดลงนั่นเอง

นโยบายการคลัง (Fiscal Policy)

นโยบายการคลัง มีเป้าหมาย

- เพื่อให้มีการจ้างงานเต็มที่
- เพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ
- เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

นโยบายการคลัง กลไกทำงาน 2 แบบ

- กลไกปรับเสถียรภาพการคลังโดยอัตโนมัติ (Automatic Fiscal Stabilizers)
- นโยบายการคลังแบบตั้งใจ (Fiscal Policy)

นโยบายการคลัง (Fiscal Policy)

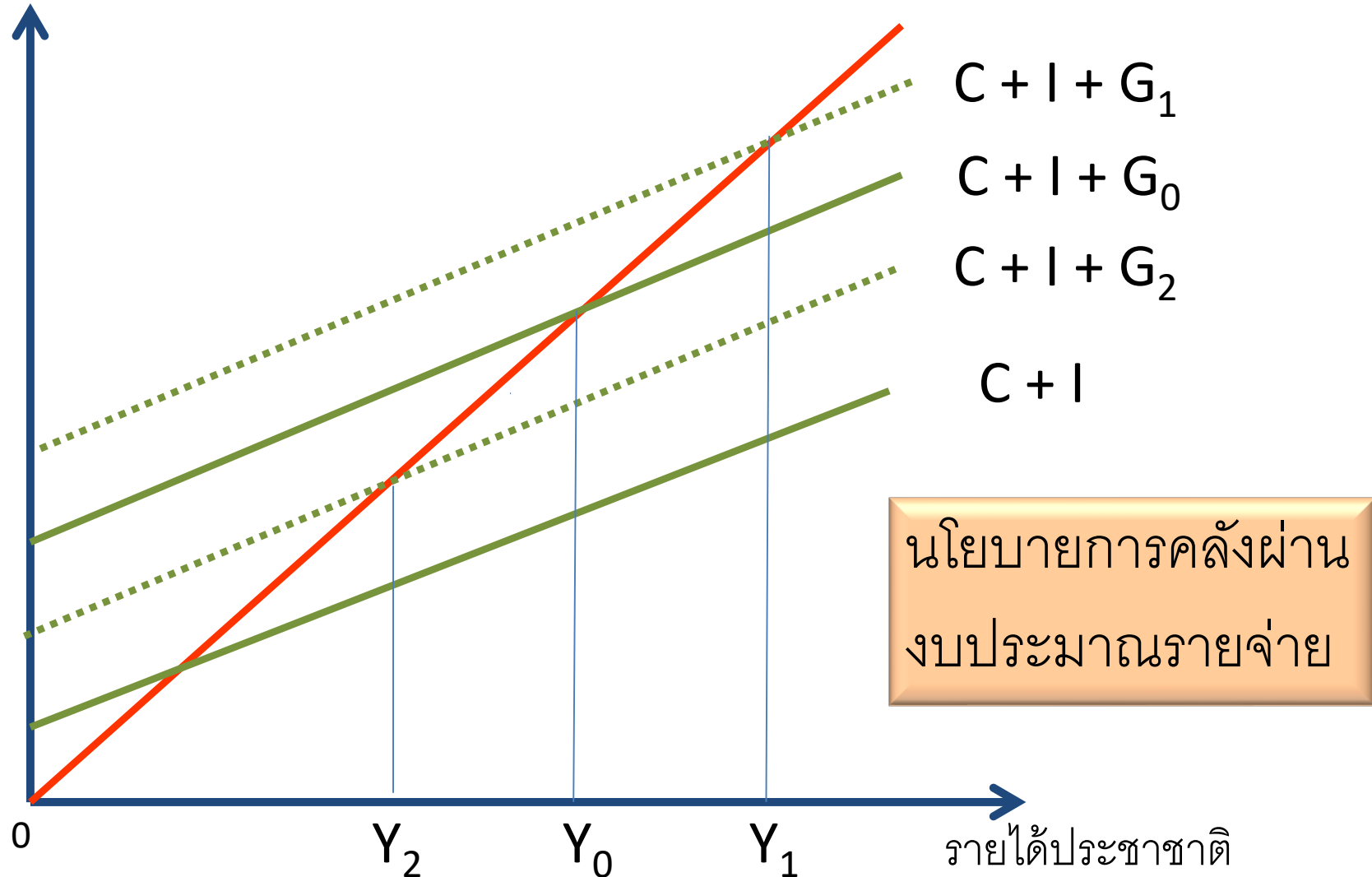
นโยบายการคลัง แยกเป็น

- นโยบายการคลังแบบขยายตัว (Expansionary Fiscal Policy)
- นโยบายการคลังแบบหดตัว (Contractionary Fiscal Policy)

นโยบาย	เป้าหมาย	วิธีการ
แบบหดตัว	ลดความต้องการใช้จ่าย ภายในประเทศ ทำให้รายได้ ประชาชาติลดลง เพื่อชะลอความ ร้อนแรงของเศรษฐกิจ	<ul style="list-style-type: none">➤ จัดทำงบประมาณรายจ่าย แบบเกินดุล➤ จัดเก็บภาษีมากขึ้น
แบบขยายตัว	เพิ่มความต้องการใช้จ่าย ภายในประเทศ เพื่อให้รายได้ ประชาชาติเพิ่มขึ้น	<ul style="list-style-type: none">➤ จัดทำงบประมาณรายจ่าย แบบขาดดุล➤ ลดภาษี

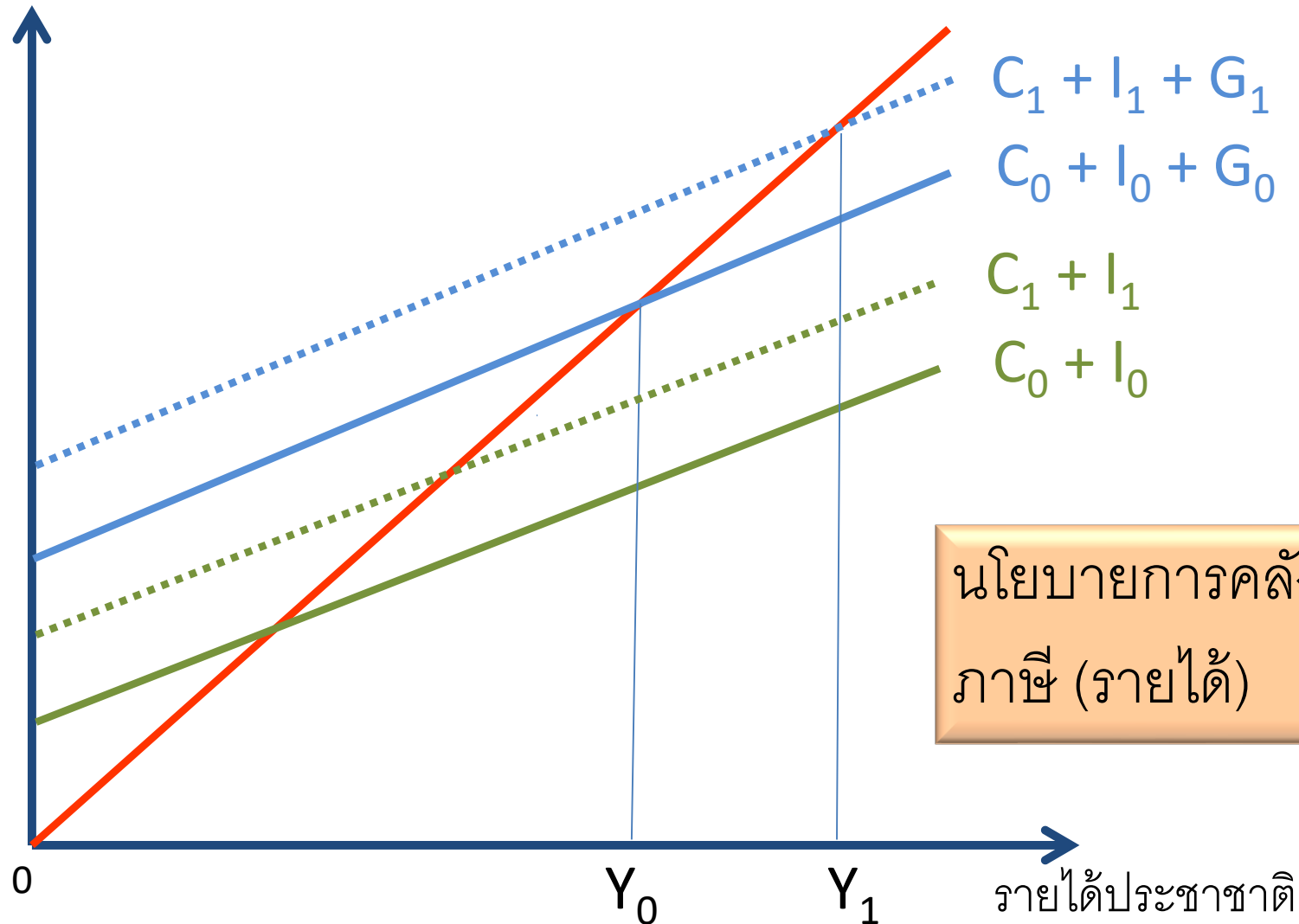
นโยบายการคลัง (Fiscal Policy)

รายจ่ายรวมทั้งประเทศ

นโยบายการคลัง (Fiscal Policy)

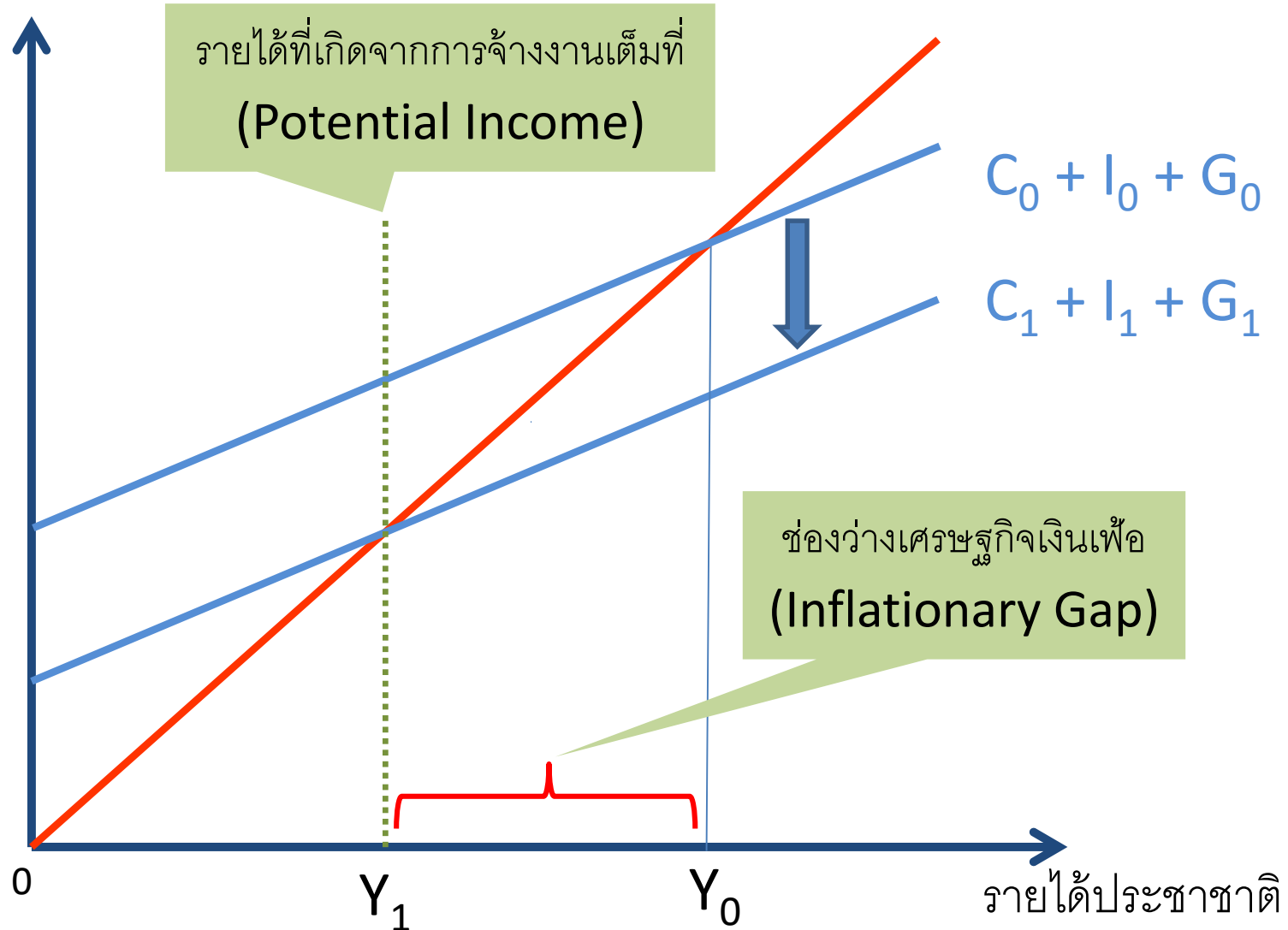
รายจ่ายรวมทั้งประเทศ

นโยบายการคลังผ่าน
ภาษี (รายได้)

นโยบายการคลัง (Fiscal Policy)

รายจ่ายรวมทั้งประเทศ

นโยบายการคลัง (Fiscal Policy)

กรอบการบริหารนโยบายการคลังของไทย

- รายได้ : กระทรวงการคลัง (กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร กรมธนารักษ์ และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ)
- รายจ่าย : สำนักงานงบประมาณ และกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง)
- หนี้สาธารณะ: กระทรวงการคลัง (สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ)
- เงินคงคลัง : กระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง)

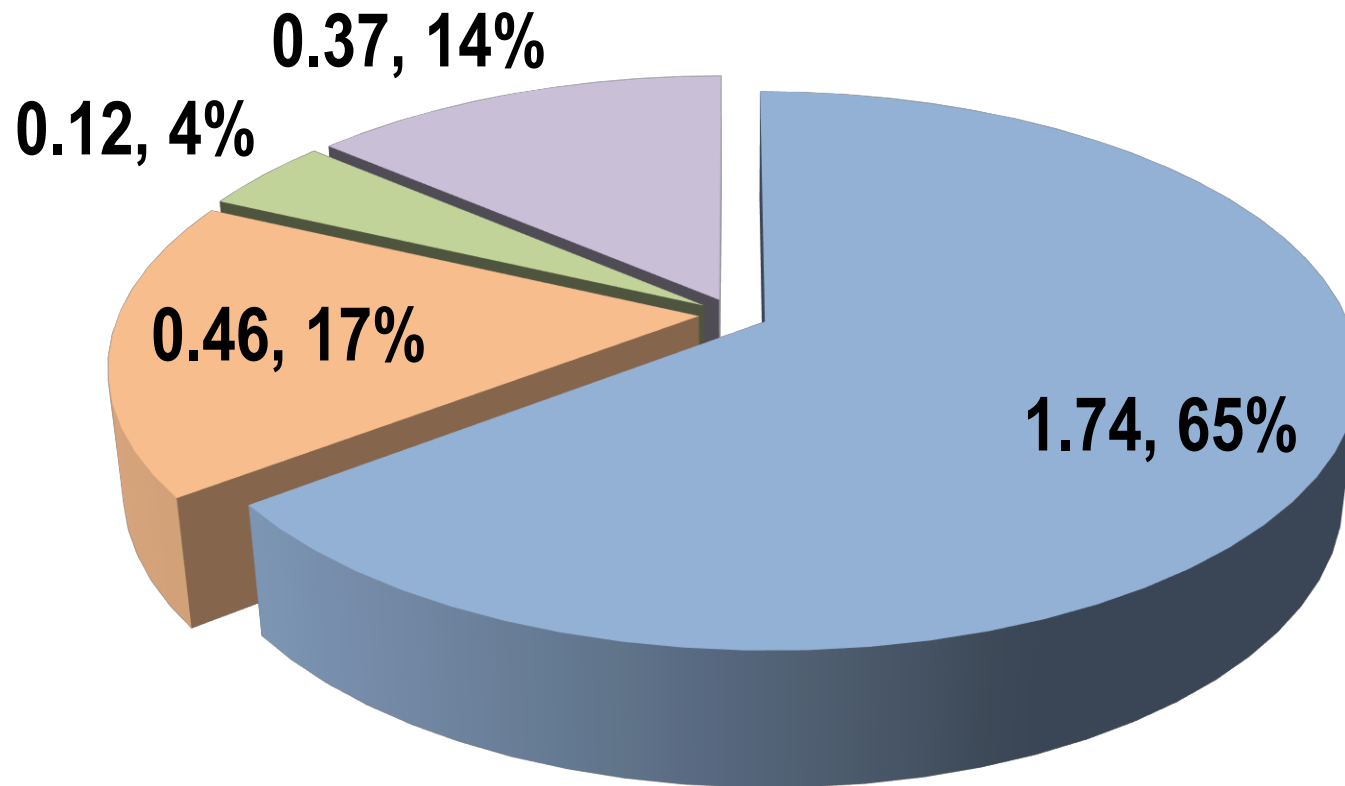
นโยบายการคลัง (Fiscal Policy)

ภาษี แยกประเภทตามที่มาของการจัดเก็บ

- เก็บจากรายได้
 - ภาษีรายได้บุคคลธรรมดา
 - ภาษีรายได้นิติบุคคล
 - ภาษีรายได้จากทรัพย์สิน
- เก็บจากรายจ่าย
 - ภาษีมูลค่าเพิ่ม
 - ภาษีสรรพสามิต
- เก็บจากทรัพย์สิน
 - ภาษีที่ดิน
 - ภาษีสิ่งปลูกสร้าง

นโยบายการคลัง (Fiscal Policy)

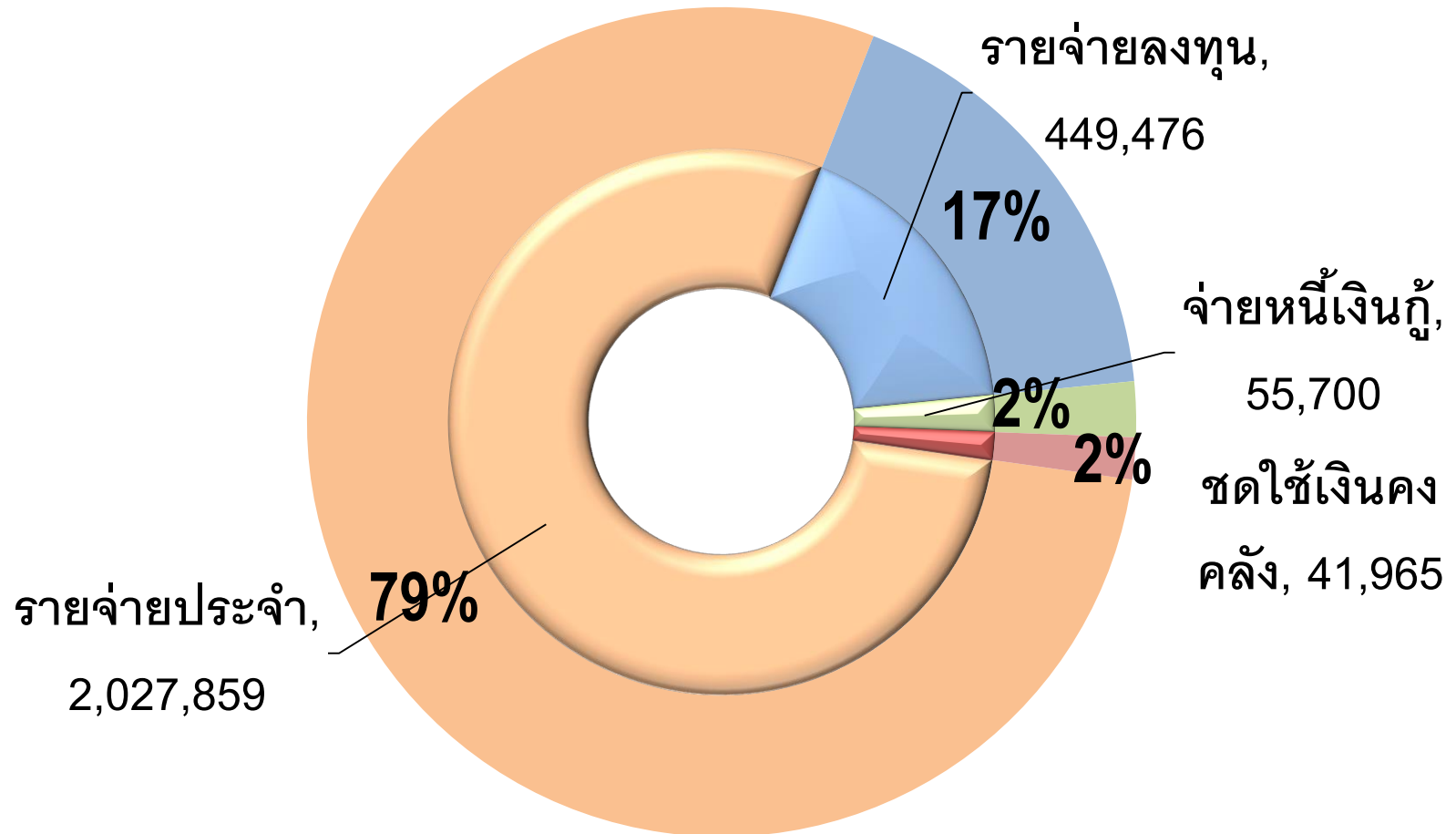
โครงสร้างรายได้ของรัฐบาลไทย

■ กรมสรรพากร ■ กรมสรรพสามิต ■ กรมศุลกากร ■ หน่วยงานอื่น

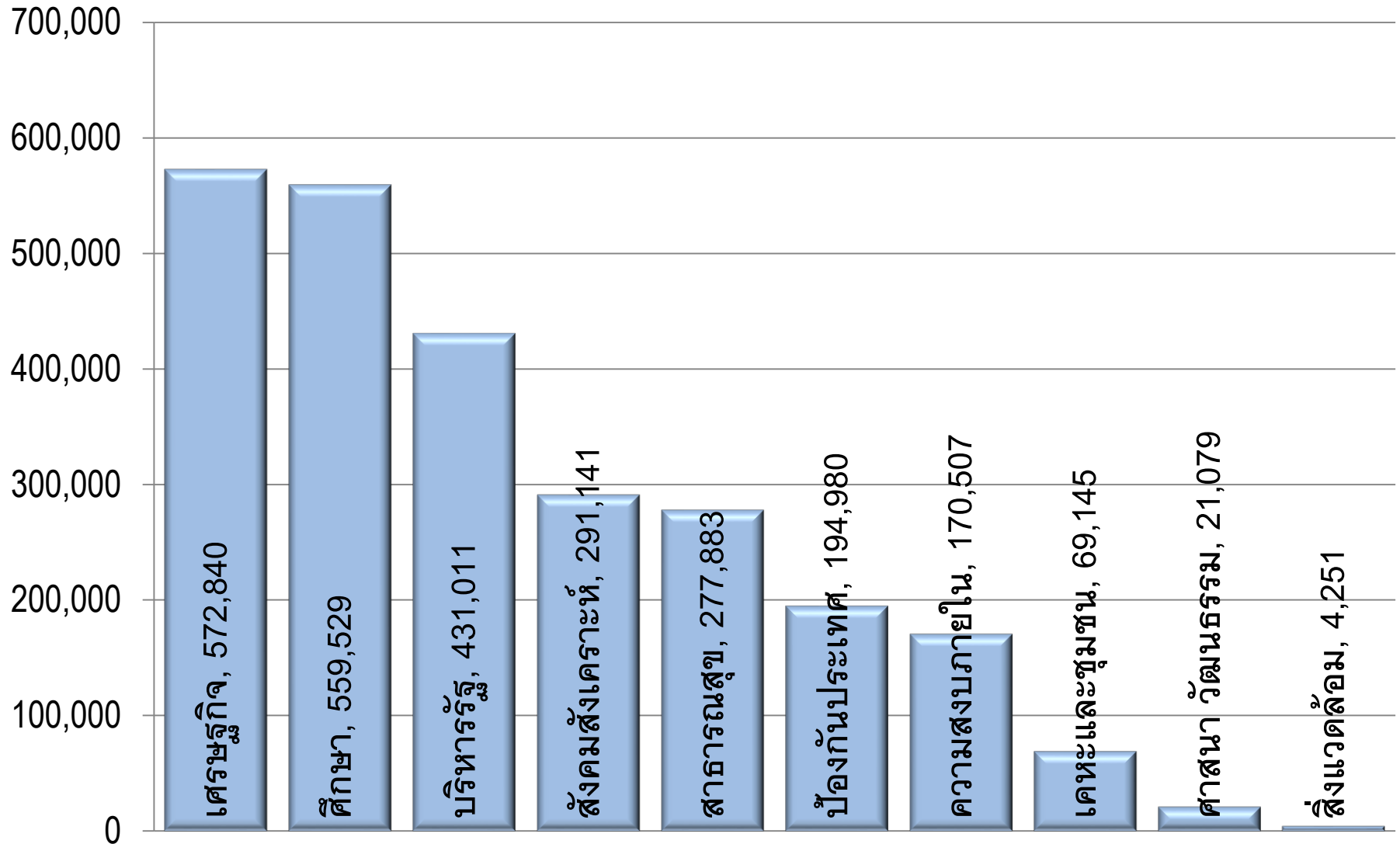
นโยบายการคลัง (Fiscal Policy)

โครงสร้างรายจ่ายของรัฐบาลไทย

นโยบายการคลัง (Fiscal Policy)

งบประมาณรายจ่ายตามลักษณะเศรษฐกิจ

นโยบายการคลัง (Fiscal Policy)

งบประมาณรายจ่ายตามลักษณะเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจ	572,840	22%
ศึกษา	559,529	22%
บริหารทั่วไปของรัฐ	431,011	17%
สังคมสงเคราะห์	291,141	11%
สาธารณสุข	277,883	11%
ป้องกันประเทศ	194,980	8%
รักษาความสงบภายใน	170,507	7%
เคหะและชุมชน	69,145	3%
ศาสนา วัฒนธรรม และนันทนาการ	21,079	1%
สิ่งแวดล้อม	4,251	0%
รวม	2,592,366	100%

นโยบายการคลัง (Fiscal Policy)

หนี้สาธารณะ

- เป็นการกู้ยืมเงิน หรือจัดหาเงิน มาเพื่อชดเชยรายได้ที่ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่าย (งบประมาณขาดดุล) หรือเพื่อวัตถุประสงค์อื่น
- เป็นภาระของรัฐบาลและประชาชนต่อไปในอนาคต
- การก่อหนี้และบริหารหนี้สาธารณะรับผิดชอบโดยสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ กระทรวงการคลัง

องค์ประกอบของหนี้สาธารณะ

- หนี้ที่รัฐบาลกู้โดยตรง
- หนี้ของรัฐวิสาหกิจที่มีใช้สถาบันการเงิน
- หนี้ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นสถาบันการเงินที่กระทรวงการคลังค้ำประกัน
- หนี้กองทุนฟื้นฟูฯ

นโยบายการคลัง (Fiscal Policy)

วัตถุประสงค์ของการก่อหนี้สาธารณะ

การกู้ภายในประเทศ

- เพื่อชดเชยงบประมาณขาดดุลชั่วคราว
- เพื่อใช้ในการลงทุนตามโครงการพัฒนาเศรษฐกิจ
- เพื่อสร้างเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจ

การกู้จากต่างประเทศ

- กู้เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยเงินออมในประเทศไม่เพียงพอ
- กู้เพื่อลงทุนโครงการขนาดใหญ่ ที่ต้องใช้เงินตราต่างประเทศในการซื้อสินค้าทุน และเทคโนโลยี จึงเป็นการทำให้ต้นทุนโครงการต่ำลง

นโยบายการคลัง (Fiscal Policy)

ผลกระทบทางเศรษฐกิจของหนี้สาธารณะ

การกู้ภายในประเทศ

- ผลกระทบทางเศรษฐกิจโดยทั่วไป
 - เป็นการดึงเงินออมจากนักลงทุน มาที่ รัฐบาล (การกระจายทรัพย์สิน)
 - เมื่อเงินออมไม่พออาจกระทบกับอัตราดอกเบี้ยในตลาด
 - รัฐบาลชุดต่อไป อาจขาดเงินทุนในการริเริ่มโครงการใหม่ๆ
 - ผลกระทบต่อการกระจายรายได้ นำเงินภาษีคนจน มาจ่ายต้นและดอกเบี้ยให้กับคนมีฐานะดีกว่า
 - อาจทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ และขาดดุลการค้าต่างประเทศ
- ผลกระทบเฉพาะด้านอันเกิดจากแหล่งเงินกู้ที่แตกต่างกัน
 - กู้จากธนาคารกลาง ทำให้ปริมาณเงินระบบสูงขึ้น เกิดเงินเฟ้อ
 - กู้จากธนาคารพาณิชย์ แยกเงินลงทุนเอกชน
 - กู้จากประชาชน ไม่มีผลต่อปริมาณเงินทางตรง

นโยบายการคลัง (Fiscal Policy)

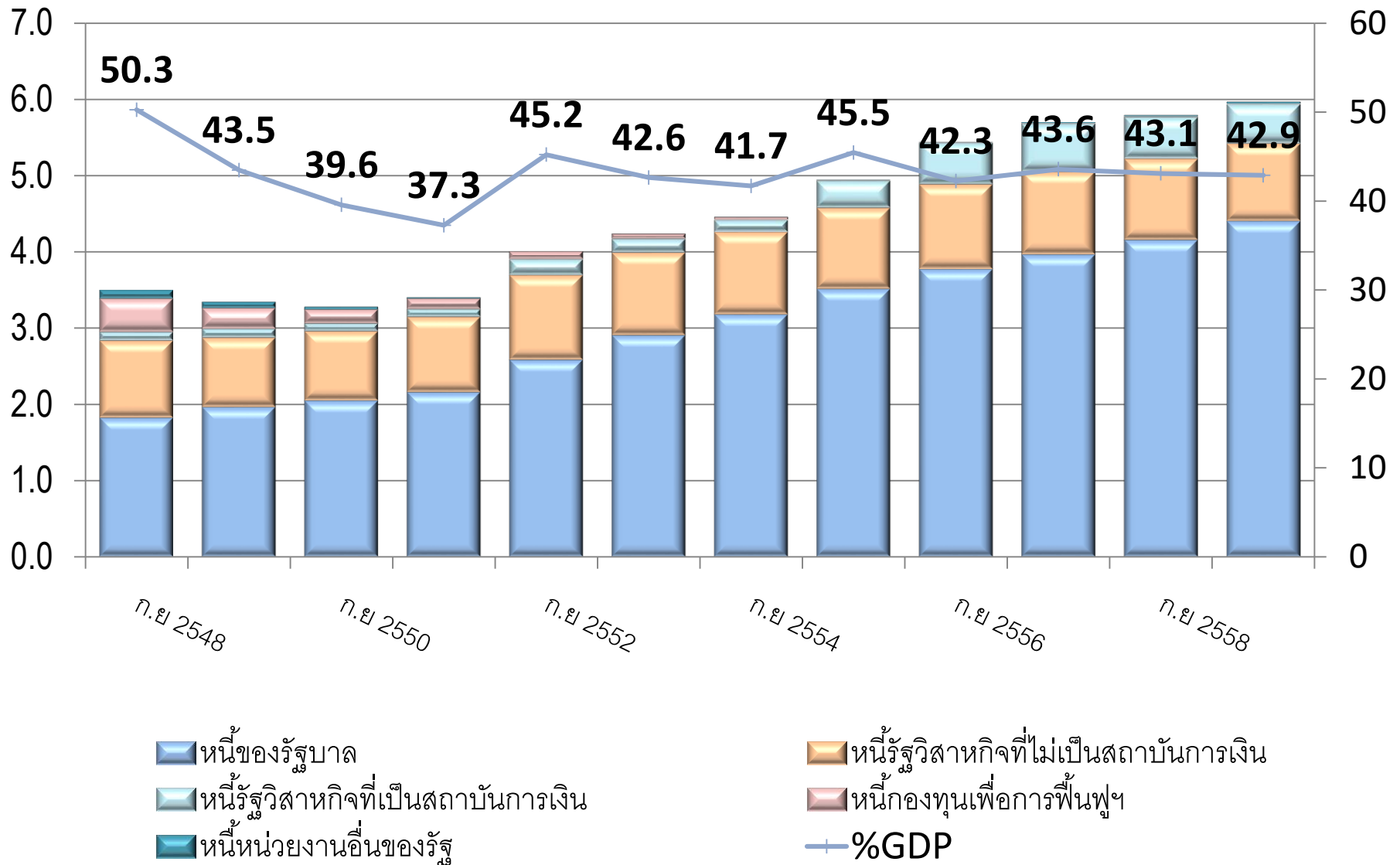
ผลกระทบทางเศรษฐกิจของหนี้สาธารณะ

การกู้จากต่างประเทศ

- ผลกระทบต่อการใช้ทรัพยากร ในมิติของเวลาการกู้ และจ่ายเงินกู้
- ผลกระทบต่องบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล
- ผลกระทบต่อการชำระหนี้

นโยบายการคลัง (Fiscal Policy)

หนี้สาธารณะของไทย

นโยบายการคลัง (Fiscal Policy)

รายได้สุทธิ	จำนวนเงิน	อัตราภาษี		จำนวนเงินภาษี		
		แบบเก่า	แบบใหม่	แบบเก่า	แบบใหม่	ลดลง
0 - 150,000	150,000	ยกเว้น	ยกเว้น	0	0	0
150,001 - 300,000	150,000	10%	5%	15,000	7,500	7,500
300,001 - 500,000	200,000	10%	10%	20,000	20,000	0
500,001 - 750,000	250,000	20%	15%	50,000	37,500	12,500
750,001 - 1,000,000	250,000	20%	20%	50,000	50,000	0
1,000,001 - 2,000,000	1,000,000	30%	25%	300,000	250,000	50,000
2,000,001 - 4,000,000	2,000,000	30%	30%	600,000	600,000	0
มากกว่า 4,000,000	-	37%	35%	ลดลงตามเงินได้สุทธิ		

นโยบายการคลัง (Fiscal Policy)

ประวัตินโยบายการคลัง ในช่วงปี 2530-2552

แบ่งเป็น 4 ช่วง

- ช่วงปี 2530 – 2539
- ช่วงปี 2540 – 2543
- ช่วงปี 2544 – 2549
- ช่วงปี 2550 – 2552

นโยบายการคลัง (Fiscal Policy)

ช่วงปี 2530-2539 : ยุคโชติช่วงชัชวาลย์

- ช่วงก่อนหน้า 2524-2529 เกิดสภาวะที่เรียกว่า “Stagflation” ตลาดหุ้นตก ขาดดุลบัญชีเดินสะพัด ราคาน้ำมันสูงขึ้น ทุนสำรองฯ ลดลง รัฐบาลต้องใช้นโยบายการคลังอย่างหนัก เพื่อฟื้นฟู จนหนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นสูงสุดถึง **52.3% ต่อ GDP**
- พอเข้าช่วง 2530-2539 เศรษฐกิจก็ฟื้นอย่างชัดเจน จนอัตราการเจริญเติบโต สูงกว่า **10%** ต่อปี ทำให้รัฐบาลเก็บภาษีได้สูง และรัฐบาลทุกชุดในช่วงนี้ สามารถใช้งบประมาณเกินดุลได้
- การเกินดุลงบประมาณทำให้หนี้สาธารณะลดลงอย่างต่อเนื่อง จนเหลือเพียง **14.8% ต่อ GDP**

นโยบายการคลัง (Fiscal Policy)

ช่วงปี 2540-2543 : ยุควิกฤตต้มยำกุ้ง

- เข้าสู่วิกฤตการณ์จากการถูกโจมตีค่าเงินบาท ทุนสำรองฯ ลดลงอย่างรวดเร็ว ทุนต่างประเทศไหลออก จนเกิดการขาดสภาพคล่องอย่างรุนแรง สถาบันการเงินไม่ขยายสินเชื่อ ผู้ประกอบการไม่ลงทุนเพิ่ม กำลังซื้อลดลง เศรษฐกิจถดถอยอย่างรุนแรง
- รัฐบาลต้องทำตามเงื่อนไขของ IMF โดยควบคุมอุปสงค์รวมอย่างเข้มงวด โดยใช้นโยบายเกินดุล 1% ส่งผลเสียต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ จึงขอต่อรองให้เปลี่ยนมาใช้นโยบายขาดดุล 3-5% ในปี 42-43 และใช้เงินกู้นอกงบประมาณมาปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ และสังคม
- นอกจากด้านรายจ่าย ด้านรายได้ก็ลดภาษีมูลค่าเพิ่มจาก 10% เหลือ 7% ลดภาษีน้ำมัน และลดภาษีการโอนอสังหาริมทรัพย์
- ส่งผลให้หนี้สาธารณะ เพิ่มขึ้นจาก 0.69 ล้านล้านบาท ในปี 39 เป็น 2.79 ล้านล้านบาท ในปี 43 (สัดส่วนหนี้ฯ ต่อ GDP เพิ่มขึ้นเป็น 56%)

นโยบายการคลัง (Fiscal Policy)

ช่วงปี 2544-2549 : ยุคเริ่มต้นประชานิยม

- ด้วยนโยบายการคลังแบบขยายตัวในช่วงที่ผ่านมา ทำให้อุปสงค์ในประเทศเพิ่มขึ้น เศรษฐกิจโลกยังขยายตัวดี และค่าเงินบาทที่อ่อนมากทำให้ส่งออกได้ดี อย่างไรก็ตาม ปี 2544 เกิดวิกฤตดอทคอม เศรษฐกิจอเมริกาชะลอตัว
- ทำให้รัฐบาลในช่วงนี้ ต้องใช้งบประมาณขาดดุลอย่างต่อเนื่อง เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยได้แรงกระตุ้นจากตลาดโลกที่ฟื้นตัว และการท่องเที่ยวดีขึ้น
- นอกจากนี้มีการใช้เงินนอกงบประมาณกับนโยบายประชานิยม เช่น กองทุนหมู่บ้าน พักหนี้เกษตรกร บ้านเอื้ออาทร เป็นต้น ซึ่งไม่นับรวมอยู่ในหนี้สาธารณะ
- การตั้งงบประมาณแบบสมดุลในช่วงนี้ แต่รายได้ไม่พอรายจ่าย โดยมีการเอาเงินคงคลังมาใช้แทนการกู้ยืม ทำให้เงินคงคลังต่ำสุดเหลือเพียง 12.2 พันล้านบาท
- นอกจากนี้ยังมีคำถามต่างๆ เช่น ความโปร่งใส ทางการคลัง ความเสี่ยงทางการคลัง ความยั่งยืนทางการคลัง และ ความรับผิดชอบ ทางการคลัง เป็นต้น

นโยบายการคลัง (Fiscal Policy)

ช่วงปี 2550-2552 : ยุควิกฤตซับไพร์ม

- ช่วงนี้ต้องประสบปัญหาการเมือง ปัญหาซับไพร์มในอเมริกา และปัญหาวิกฤตหนี้ในยุโรป ทำให้เศรษฐกิจโลกหดตัว ไทยจึงได้รับผลกระทบด้านการส่งออก
- จากปัญหาต่างๆ รัฐบาลจึงต้องใช้นโยบายงบประมาณขาดดุลต่อเนื่อง โดยปี
 - 2550 กำหนดรายจ่าย 1.57 ล้านล้านบาท รายได้ 1.42 ล้านล้านบาท
 - 2551 กำหนดรายจ่าย 1.66 ล้านล้านบาท รายได้ 1.50 ล้านล้านบาท
 - 2552 กำหนดรายจ่าย 1.84 ล้านล้านบาท รายได้ 1.59 ล้านล้านบาท
 - 2553 กำหนดรายจ่าย 1.70 ล้านล้านบาท รายได้ 1.35 ล้านล้านบาท
- อย่างไรก็ตาม นโยบายทั้งหมด ก็เพียงพอให้เศรษฐกิจขยายตัวได้ ในระดับหนึ่งเท่านั้น